Koululautakunnan lausunto tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2023

Koululk 20.11.2024 § 90
443/02.06.01/2023

Valmistelija

Vs. sivistystoimenjohtaja Kinnunen Petteri

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Kunnanvaltuusto on käsitellyt tarkastuskertomuksen 17.6.2024 § 48 ja velvoittanut kunnanhallituksen ja lautakunnat käsittelemään arviointikertomuksen ja antamaan vastineet kertomuksen havaintoihin sekä raportoimaan valtuustolle kuluvan vuoden lokakuun loppuun mennessä havaintojen aiheuttamista toimenpiteistä. Koululautakunta antaa vastauksensa arviointikertomukseen marraskuussa, koska asiaa ei ole ehditty esittelijän kiireistä johtuen käsitellä lokakuun kokouksessa.

Arviointikertomuksen 2023 (oheismateriaalina) sivistystoimea koskevat huomiot:

1. Koululautakunnan toimintakate toteutui 105,1 % (-19,0 milj. euroa) mikä ylitti talousarvion 0,9 milj. eurolla. Merkittävimmät ylitykset tulivat henkilöstö- ja ostopalvelukuluissa. Tulosalueista toimintakatetavoitteen ylittivät perusopetus (105,5 %), lasten päivähoito (106,6 %) ja alppikoulu (117,4 %). Merkittävimmät toimintakulujen ylitykset toteutuivat henkilöstökuluissa 0,44 milj. euroa ja ostopalveluissa 0,6 milj. euroa.

   Tarkastuslautakunta kehottaa jatkossa hakemaan lisämäärärahaa siten, että lisämääräraha-anomus voidaan käsitellä valtuuston tilikauden aikana.

   Koululautakunnan vastaus:
   Sivistystoimenjohtaja vaihtui lokakuussa 2023. Koululautakunta käsitteli talouden toteumaa (1.1.-30.9.2023) kokouksessaan 25.10.2023 § 68 vs. sivistystoimenjohtajan esittelystä, ja tuolloin olisi pitänyt nähdä, että talousarvio tulee ylittymään. Toteumaprosentti oli 77,7 eli 2,7 prosenttiyksikköä yli tasaisen kehityksen vuosineljännestavoitteen, joten lisämäärärahaa olisi pitänyt loppuvuoden 2023 aikana anoa. Vs. sivistystoimenjohtaja on todennut kunnanhallitukselle ja valtuustolle vuoden 2023 tilinpäätöstä tehtäessä, että hänen olisi pitänyt seurata taloutta tarkemmin viransijaiseksi tultuaan loppuvuodesta 2023.

   Alppikoulun toiminta laajentui kesken toimintavuoden 2023, kun sen alaisuuteen tulivat naisten C-maajoukkueen toiminnot, eikä tätä ollut otettu huomioon talousarviota laadittaessa.

Vuoden 2024 aikana sivistystoimen talouden toteumaa ja kehittymistä on seurattu tarkemmin, ja toimialalla on pyritty ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta tulosalueilla pysyttäisiin annetussa budjetissa. Sivistystoimenjohtaja on kehottanut tulosalueen johtajia seuraamaan talouden kehitystä kuukausittain ja toteuttamaan palvelutuotantoa mahdollisimman kustannustehokkaasti. Lokakuussa 2024 oli jälleen nähtävissä, että sivistystoimen talousarvio tulee jälleen ylittymään toimintavuonna 2024, joten lisämäärärahan anomiseksi ryhdyttiin ajoissa tarvittaviin toimenpiteisiin.

Kustannusten nousu on aihauttanut huolta sivistystoimen hallinnossa. Palveluita toteutettaessa kustannuksia syntyy väistämättä, mutta erityisesti on pyritty kiinnittämään huomiota siihen, että kustannusvaikutukset palvelujen saajille olisivat mahdollismman suuria. Esimerkiksi erityistä huomiota on kiinnitetty oppilaiden tehostettuun ja erityiseen tukeen, ja Kittilän kunnassa onkin oppilaitten tukemiseen hyvät resurssit. Kustannustehokkuuden määrittämisessä tulokset eivät välttämättä näy lyhyellä aikavälillä, vaan tulokset realisoituvat usein vasta myöhemmin elämässä. Koska oppilaat saavat koulussa tukea hyvin, voidaan ajatella, että heidän mahdolliset pahoinvoinnista aiheutuvat poissaolonsa vähenevät, mikä vaikuttaa kohottavasti koulumenestykseen ja sitä kautta myös myöhempään menestykseen elämässä.

2. Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota sivistystoimen henkilöstön työn kuormittavuuteen ja esittänyt konkreettisiin toimenpiteisiin asian korjaamiseksi. Tarkastulautakunta on korostanut arviointikertomuksessaan edunvalvonnan tärkeyttä.

   Koululautakunnan vastaus:
   Sivistystoimessa kiinnitetään jatkuvasti huomiota henkilökunnan työssäjaksamiseen ja viihtyvyyteen. Henkilökunnalle järjestetään yhteisiä aktiviteetteja (tulosyksiköissä) ja mahdollisuuksien mukaan on järjestetty myös vuosittaisia, yhteisiä koko henkilökuntaa voimaannuttavia koulutus-/virkistyspäiviä. Toimintayksiköissä on kiinnitetty huomiota henkilöstöä kuormittaviin asioihin, ja on tehty korjaavia toimenpiteitä, joilla havaittuja puutteita saadaan korjattua.

   Sivistystoimen hallinnolla ja edunvalvonnan luottamusmiehillä on toimiva keskusteluyhteys ja molemminpuolinen luottamus siihen, että Kittilän kunnassa tehdään parhaamme henkilöstön hyvinvoinnin ja jaksamisen eteen. Mahdollisista ristiriidoista keskustellaan avoimesti.

3. Sivistystoimessa tulee tarkastulautakunnan mukaan kiinnittää huomiota siihen, että kouluille saadaan riittävä kouluterveydenhoitaja- ja kuraattoripalvelu lasten ja nuorten oppimisen tueksi sekä hyvinvoinnin edistämiseksi.

   Koululautakunnan vastaus:
   Hyvinvointialue tuottaa kouluille kouluterveydenhoitaja- ja kuraattoripalvelut, mutta sivistystoimessa pidetään huolta siitä, että Kittilän kunnan lapset ja nuoret saavat heille kuuluvat palvelut. Koulutoimessa toimii säännöllisesti opiskeluhuollon ohjausryhmä, jossa asiota linjataan kuntakohtaisesti ja mietitään toimenpiteitä, joilla mahdollisia epäkohtia saadaan korjattua.

   Lukion vuonna 2024 alkavaan remonttisuunnitelmaan on kirjattu, että lukion alakertaan tehdään oppilashuollon henkilöstölle (muun muassa

kouluyterveydenhoitaja ja kuraattori) asianmukaiset ja ajanmukaiset vastaanottotilat, mikä omalta osaltaan voi olla vaikuttamassa, että hyvinvointialue jatkossakin osoittaa Kittilän kunnan koulujen tarpeisiin etäpalvelujen sijaan läsnäolevat kouluterveydenhoitaja- ja kuraattoripalvelut.

Kittilän kunnan opiskeluhuollon ohjausryhmässä on ollut puhetta, että kunnan palvelukseen palkattaisiin lasten ja nuorten mielenterveyteen erikoistunut sairaanhoitaja, esimerkiksi niin kutsuttu hyvinvointitutor, jonka työpanoksen ja osaamisen avulla kyettäisiin vastaamaan lasten ja nuorten tarpeisiin. Asia on selvittelyssä sivistystoimen hallinnossa.

4. Tarkastuslautakunta on aiemmassa arviointikertomuksissaan ja nyt uudelleen vuoden 2023 arviointikertomuksessaan toistanut huolensa lukion verkkoyhteysongelmista ja että edelleenkään kaikilla perusopetuksen oppilailla ei ole käytössään henkilökohtaista päätelaitetta. Tarkastuslautakunta on huolissan siitä, että sisäisen tietoverkon kapasiteetti ei vastaa verkon kehitystarvetta, koska reitittimet ovat vanhanaikaisia, kun tiedonsiirron määrä on kasvanut.

   Koululautakunnan vastaus:
   Verkkoyhteyksiä on parannettu ja ne ovat toimivammat kuin aikaisemmin. Kaikille kouluille on vaihdettu ajanmukaiset ja nykyiseen tidonsiirtokapasiteettivaatimuksiin riittävät reitittimet. Myös päiväkotien tietoliikenneyhteyksien toimivuuteen on kiinnitetty huomiota. Uuden kirkonkylän koulukeskuksen käyttöönotto ja tuleva lukion remontti ovat parantaneet ja parantavat tilannetta edelleen. Lukion remontti siirtyi vuodella alkavaksi kesällä 2025, koska Muksulan ja Pikkumettän päiväkodeille tarvittiin väistötiloja päiväkotirakennusten remonttien takia.

   Perusopetuksen kaikilla oppilailla ei ole kokoaikaisesti jatkuvassa käytössään henkilökohtaista päätelaitetta, mutta päätelaitteita on kuitenkin opetustarpeisiin riittävästi. Oppilaat eivät käytä kaikilla oppitunneilla päätelaitteita, mutta kun niitä opetuksen tukena tarvitaan, jokaisella oppilaalla on työskentelyä varten oma päätelaite.

5. Vuodelle 2023 valtuuston asettamat tavoitteet sivistystoimelle ja koululautakunnan alaiselle toiminnalle toteutuivat olennaisilta osin. Myös valtuuston perusopetukselle ja lukiokoulutukselle antamat tavoitteet toteutuivat pääosin. Koululautakunta toteaa tarkastuslautakunnan vuoden 2023 arviointikertomukseen, että opetus- ja varhaiskasvatuspalveluita on pyritty tuottamaan mahdollisimman asiakaslähtöisesti ja niin, että aina lähtökohtaisesti huolehditaan Kittilän kunnan lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja terveyden edistämisestä. Toimintaa arvioidaan asiakaspalautteiden ja itsearvioinnin avulla, ja kuntalaisia - niin lapsia ja nuoria, huoltajia kuin henkilökuntaakin - kuullaan päätöksenteossa ja palvelutuotannossa. Kuntalaisen paras pyritään aina ottamaan huomioon.

Esittelijä — Vs. sivistystoimenjohtaja Kinnunen Petteri

Päätösehdotus — Koululautakunta merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja lähettää sen edelleen kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Päätös

Koululautakunta merkitsi tiedoksi koululautakunnan lausunnon tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2023 ja lähettää sen edelleen kunnanhallitukselle ja valtuustolle.